

FISCALE REGULARISATIE: EEN VISIE

Gerda Verweken

De regering broedt al enige tijd op een nieuw rondje fiscale regularisatie. Nochtans brengt deze controversiële maatregel tal van problemen met zich mee. Het steeds opnieuw verlenen van fiscale amnestie is controversieel omdat ze een feitelijke straffeloosheid creëert voor grote fraudeurs terwijl de gewone belastingbetaler kreunt onder de fiscale druk.

De nieuwe regularisatiewet zou daarom zo moeten opgesteld worden dat het bewijsprobleem en -risico bij de amnestiezoeker zelf ligt. Faalt hij/zij er in om aan te tonen dat het wel degelijk om witte kapitalen gaat, dan zal er geregulariseerd worden alsof het om zwart geld gaat. Sommige opiniemakers wekken de indruk dat zwarte kapitalen uit kleinere of niet-georganiseerde fraude gratis kunnen geregulariseerd worden van zodra de inkomsten van de laatste zeven jaren aangegeven worden. Het lijkt aangewezen om deze perceptie te weerleggen. Een overheid kan onder geen enkel beding de indruk geven mee te willen werken aan het witwassen van gelden.

Tot slot wijst de auteur er op dat zelfs na het verlopen van de fiscale verjaringstermijn, een strafrechtelijke procedure — waar de FOD Financiën zich burgerlijke partij stelt voor de geleden schade — nog een uitweg kan bieden om de misgelopen belastingen toch nog te innen. Het betalen van de achterstal kan namelijk een onderdeel vormen van een minnelijke schikking.

Valkuil 1: een nieuwe fiscale regularisatie op zich is en blijft controversieel (onafgezien van de correctheid waarmee ze zal uitgevoerd worden)

De idee van een nieuwe (zoveelste en telkenmale beloofde laatste) fiscale regularisatie zal moeilijk zijn en blijven voor de doorsnee burger, hoewel zulk een maatregel vanuit politiek oogpunt zeer praktisch kan zijn. Het is stilaan onhoudbaar om een fiscaliteit met verschillende snelheden in stand te houden, laat staan bij te creëren, namelijk de fiscale hel voor de loontrekkenden, het vagevuur voor de KMO's, zelfstandigen en vrije beroepers, het paradijs voor multinationals en zij die steeds opnieuw kunnen genieten van fiscale regularisatie. Daarom is het cruciaal dat deze nieuwe fiscale regularisatie minstens uit te leggen is en blijft aan de bevolking. De maatregel op zich is m.i. al controversieel genoeg, zodat op de tarieven geen toegevingen meer kunnen gedaan worden.

Valkuil 2: bewijsproblematiek witte/zwarte kapitalen

Uit de pers (De Standaard – november 2012) bleek aanvankelijk dat de nieuwe tijdelijke regeling in twee fasen zou afgewikkeld worden: een eerste fase waarin de witte kapitalen aangegeven worden en een tweede fase met een aangifte van de zwarte kapitalen.

De witte kapitalen zouden geregulariseerd worden op basis van de niet aangegeven roerende inkomsten voor de laatste zeven jaren aan de tarieven van 25 of 15 % roerende voorheffing en een boete van 15 %, tezamen 30-40 % van de inkomsten van de laatste zeven niet fiscaal verjaarde jaren. Mijn inziens: OK

De zwarte kapitalen zouden worden geregulariseerd aan 35 % op het kapitaal; de inkomsten van de laatste zeven jaren zoals bij de witte kapitalen. Mijn inziens: OK

Dé achillespees van deze regeling is het onderscheid tussen wit en zwart kapitaal. Er zal mogelijk een bewijsproblematiek ontstaan. Na 10 jaar leveren banken soms geen uittreksels meer af, niettegenstaande ze dat nog wel kunnen. 10 jaar is namelijk de wettelijk bewaarplicht. Het kan m.i. geen optie zijn dat de klant zich verschuilt achter de rug van zijn huisbankier. De klant kan de bankrekeninguittreksels zelf voorleggen. De klant kan aantonen dat hij een voldoende "spaarcapaciteit" had/heeft in functie van aangegeven en belaste inkomsten rekening houdend met zijn levensstijl.

Het is niet denkbeeldig dat de Regularisatiedienst (DVB) op basis van een soort van "verklaring op erewoord dat voorliggend kapitaal wit is" zal overgaan tot het regulariseren van witte kapitalen terwijl het feitelijk zwarte of grijze zijn. De Regularisatiedienst beroept zich in zulke omstandigheden vaak op het gegeven dat zij geen onderzoeksbevoegdheid heeft.

Aan de tarieven van 25 % of 15% + 15 % op de roerende inkomsten van de laatste 7 jaren wordt het regulariseren van zwarte kapitalen toch nog goedkoop.

De nieuwe regularisatiewet zou zo moeten opgesteld worden dat het bewijsprobleem en -risico bij de klant zelf ligt. Faalt die klant in het aantonen dat het wel degelijk om witte kapitalen gaat, dan zal er geregulariseerd worden alsof het kapitaal zwart is. Verklaringen op erewoord, worden niet als bewijs aangenomen.

Valkuil 3: meewerken aan witwassen? Foute perceptie?

In de Standaard van 18 januari 2013 en De Morgen van 19 januari 2013 wordt de indruk gewekt dat een zwarte spaarpot (in het buitenland) geen ernstige, georganiseerde fraude zou zijn, of dat die niet onder de strafwet zou vallen, met verbeurdverklaring tot gevolg van het zwart geld dat overeenkomt met de ontdoken belasting.

De indruk wordt gewekt dat een onderscheid zou gemaakt worden in ernstige/georganiseerde fraude en geen ernstige en georganiseerde fraude. Op de eerste categorie zou 35 % van het kapitaal gevraagd worden (zoals bij de zwarte kapitalen zoals omschreven hiervoor); op de tweede categorie zou slechts de roerende voorheffing verschuldigd zijn op de roerende inkomsten van de laatste zeven jaar (plus boete van 15 %).

Op een zwarte spaarpot (eender hoe deze is ontstaan) is de afgifte van 35 % reeds een billijk voorstel wetende dat de tarieven in de vennootschapsbelasting tussen 40,17 % en 33,99 % liggen en wetende dat de marginale tarieven uit de personenbelasting 50 % bedragen. Voor ernstige/ georganiseerde fiscale fraude mag het regularisatietarief gerust de werkelijke belastingdruk benaderen (en is 35 % zelfs héél billijk). De indruk wekken (zonder tegenspraak) dat zwarte kapitalen komende van niet ernstige/georganiseerde fraude gratis kunnen geregulariseerd worden mits alleen de inkomsten van de laatste zeven jaren aangegeven worden, is nefast. Het creëert valse verwachtingen bij potentiële klanten en argwaan bij de burger. Zonder tegenspraak lijkt dit een soort van *'self fulfilling prophecy'* te worden. Het lijkt aangewezen om deze perceptie te weerleggen. Een overheid kan onder geen enkel beding de indruk geven te zullen meewerken aan het witwassen van gelden.

Wie vordert op, Justitie of Financiën? – Leerstuk van de natuurlijke verbintenis

Artikel 505 SW bevat de witwasbepalingen. Het crimineel vermogensvoordeel van zwarte fondsen is de vroegere ontdoken belastingen. Justitie kan als handhavingsdepartement de verbeurdverklaring vorderen van gelden die eigenlijk aan de FOD Financiën (burgerlijke partij) toekwamen.

De FOD Financiën kan verjaarde belastingen dus niet meer rechtstreeks opeisen, maar kan zich wel beroepen op het juridisch leerstuk van de "natuurlijke verbintenis". Wanneer een klant in het reine wil komen met zijn belastingdienst, is het niet meer dan normaal dat hij/zij de ontdoken belasting (geraamd bij wet op 35 %) spontaan afstaat in uitvoering van zijn natuurlijke verbintenis. De fiscus kan m.i. in het kader van boven vernoemd leerstuk deze spontane restitutie vragen, zeker aannemen, niet afdwingen.

Besluit

Van de tarieven van 35 % op zwart kapitaal én 30-40 % (25 % of 15% roerende voorheffing plus 15 % boete) op de roerende inkomsten van de laatste zeven jaar kan m.i. onder geen enkel beding toegegeven worden, hoe dit zwart kapitaal ook gevormd werd (met of zonder ernstig/georganiseerde fraude). De idee van een nieuwe fiscale amnestie op zich is reeds controversieel genoeg. De FOD Financiën kan een grotere rol spelen dan wordt ingeschat mits zij zich beroept op het juridische leerstuk van de "natuurlijke verbintenis". De bewijslast omtrent de kleur van het kapitaal (zwart, grijs of wit) dient onverkort bij de klant gelegd te worden.

Bio

Gerda Vervecken is licentiate TEW, licentiate in de Rechten, gegradueerde fiscaliteit van de Fiscale Hogeschool en heeft een lange staat van dienst als één van België's meest succesvolle fraudejagers. Nadat ze zes jaar grote fraudeonderzoeken voerde bij de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) werd ze in 2002 gedetacheerd naar het parket van Antwerpen. Daar legde ze meerdere grote fraudeconstructies bloot, zoals die rond de verlichtingsgroep Massive (schikking van 82 miljoen euro) en de zaak rond internationale radiatorenbouwer Henco, die met een schikking van 100 miljoen euro, nog steeds de grootste is uit de Belgische geschiedenis.